

An Spidéál agus Plougrescant na Briotáine - tá a gcleamhnas déanta!

le Pádraig Ó hAoláin

B'íontach an tógáil chroí a bhain leis an radharc a bhí romhainn nuair a ghluais an bus go réidh mall trí shráidbhaile beag Plougrescant na Briotáine chomh fada le Hall an Bhaile - bratach na hÉireann agus na Briotáine ar foluain os cionn an halla, comhartha mhór fháiltithe i nGaeilge agus i mBriotáinis ar chiumhais an chosáin agus muintir an bhaile ag fanacht le fáilte chroíúil a chur romhainn. Bhí turas naoi n-uaire déag a chloig curtha dinn againn ón uair a d'fhágamar sráidbhaile an Spidéil agus sinn ag tosú ar thuras naoi lá arbh é a phríomhchuspóir cleamhnas cultúrtha agus cairdeasa a chur i gcríoch le muintir Phlougrescant. Ceithre dhuine is fiche a bhí sa ngrúpa - dáréag fásta agus dáréag déagóir. Bhí an turas mar thoradh ar réamhchuart a thug Méara Phlougrescant, Michel le Saint, agus ionadaithe eile an bhaile sin ar an Spidéál i bhfómhar na bliana 1990.

Ba mhinic roimhe sin a chuala muid caint ar chleamhnais idir bailte éagsúla in Éirinn agus bailte eile ar an

Mór-Roinn. Bhí a fhios againn gurb é an cuspóir a bhain leis na cleamhnais seo comhcheangal cultúrtha agus cairdeasa a bhunú idir na pobail a bhíonn páirteach iontu agus, dá thoradh sin, caidreamh gnó agus turasóireachta a chothú ar bhealach a rachadh chun tairbhe na bpobal sin. I rith na seachtaine a chaitheamar i bPlougrescant fuairamar léargas amhaith ar an gcaoi is féidir leis na cleamhnais seo tionchar tairbheach a imirt ar dhaoine agus ar an acmhainneacht atá ag baint leo ó thaobh turasóireachta agus ghnó de.

B'fhurasta príomhtheach tábhairne an bhaile a aimsiú - bhí comhartha mhór GUINNESS lasmuigh de. AR VAG an t-ainm a bhí air agus ní fada a bhí muid ar an mbaile nó go raibh frathacha AR VAG á gcraitheadh le scoth an cheoil thraidisiúnta á chasadh ag Dónall Standúin, Johnny Óg Ó Conghaile, Mícheál Ó hEidhin agus Séamus Ó hEidhin.

Bhí clár spéisiúil tarraingteach leagtha amach dúinn ag an gcoiste áitiúil. Ar an gcéad lá bhí Aifreann speisialta Gaeilge agus Briotáinise i séipéal Naomh Goneri - naomhphátrún an bhaile a tháinig trasna na farraige ó Éirinn i mbád cloiche thart ar an

gcúigiú aois, de réir an bhéaloideas! Is léir nach ag Naomh Éanna s'againne amháin a bhí an scil maidir le báid chloiche a ionramháil!

An lá céanna bhailigh maithe agus móruaisle an cheantair le chéile ar imeall an bhaile áit ar nochtai an Méara comhartha speisialta an chleamhnais a bhfuil an teachtaireacht 'Commune jumelée avec An Spidéál, Conamara' scríofa air, comhartha bhuan a bhfuil a mhacasamhail le cur suas amach anseo i ngar do shráidbhaile an Spidéil. Ina dhiaidh sin bhí searmanas foirmeálta i Halla an Bhaile áit ar síníodh an comhaontú cleamhnais.

Ag cuairt ar Bhailte an Réigiúin

I rith na seachtaine ina dhiaidh sin thugamar cuairteanna ar bhailte éagsúla an réigiúin - Perros-Guirec, Lannion, Tréguier, Trégastel, Paimpol agus bailte áille slachtmhara eile de chuid an réigiúin álainn turasóireachta seo - an "Cote de Granit Rose" mar a thugtar air. Chas muid le lucht gnó, lucht turasóireachta, lucht tionsclaíochta agus lucht ceoil. Thug muid cuairt ar ionad taighde alga in Pleubian - an ceann is iomráiti ar mhór-roinn na hEorpa - áit a bhfuil

• Grúpa ó Chois Fharraige sula ndeachaigh siad ar thuras chuig an Bhreatain Bheag i dtús na hochtóidí

réimse leathan táirgi ó bhia mara go cúmhán ban forbartha ón bhfeamainn, agus ar lárionad sliogéisc áit ar bhlaiseamar oisrí den scoth a thosaigh a saolré mar sceathrach ar bheirtreacha Dhroichead an Chláirín i gCuan na Gaillimhe féin!

Thugamar cuairt ar na hoileáin áille úd a dtugtar 'Ile de Bréhat' orthu, oileáin dhraiochta i mbá St. Brieuc a mheallann na céadta míle turasóirí ó gach cearn den bhFrainc chuile bhliain. Ar cheann de na nithe ba shuntasáí dúinne bhí an comhoibriú iomlán a bhí ann idir na comhlachtaí éagsúla farantóireachta a chuireann seirbhísí báid ar fáil do na turasóirí. Tá trí nó ceithre dhream éagsúil ann a bhfuil báid fharantóireachta acu agus bhí uair ann nuair a bhíodh coimhlínt ghéar eatarthu. Tháinig siad i gcomhar le chéile roinnt bhlianta ó shoin agus anois tá siad ag obair as láimh a chéile ar mhaithe le seirbhís mhaith a chur ar fáil ar phraghas réasúnach dá gcuid custaiméirí. An oibreodh a leithéid sin i gcás oileáin Árann? N'theadar ...

Eagraíodh imeachtaí ar leith do na gasúir agus na déagóirí, ar ndóigh. Is sinne a bhi bródúil as an dream óg a tháinig ar an turas linn. Bhí siad deamhúinte i rith an achair, dílis dá dteanga féin agus mórtasach as a gceantar féin. D'fhoghlaim siad neart Fraincise le linn na cuairte cé nach

mórán le cois seachtaine a bhí acu le aithne a chur ar ghasúir dá gcomhaois féin thall. Bhi a múinteoir Fraincise féin, Gearóid Ó Dubhlaigh, in éineacht linn ar an turas agus d'oibrigh sé féin agus Raymonde Standúin go dian dícheallach i rith an seachtaine mar theangairí don ghrúpa agus don iliomad daoine a casadh orainn.

Níl aon amhras orm ach go mbeidh tionchar tairbheach ag an gcleamhnas seo ar an Spidéal agus ar Plougrescant araon ach brathann an tairbhe ar an gcaoi a n-eagróidh an pobal iad féin chun an tairbhe sin a fháisceadh as. Tá breis agus caoga duine ar lárchoiste an chleamhnais i bPlougrescant agus níl aon amhras ach go dtógann siad sin na comhcheangail chultúrtha seo an-dáiríre. Sa mhéid gur ceantar "breac-Bhriotánaise" é Plougrescant ba ghá dóibh athsuim a mhúscailt sa mBriotánaise féin agus a gcuid damhsaí agus amhráin a fhoghlaim agus a chleachtadh - as an nua nó athuair! Chomh fada agus a bhain leis an ngrúpa s'againn féin sílim gur léirigh imeachtaí na cuairte an saibhreas cultúrtha atá le roinnt againn le pobail eile a bhfuil teangacha mionlaigh acu agus an chaoi is féidir linn gach a thabhairt dá chéile. Ó thaobh an cheoil amháin de b'iontach mar a bhí ceoltóirí na Briotáine agus na ceoltóirí s'againn féin in ann casadh

i dteannta a chéile agus taitneamh a bhaint as ceol a chéile.

Sílim go ndeachaigh an turas i bhfeidhm go mór ar an dream óg. Bhi siad an-bhródúil astú féin agus as a dteanga féin agus ceapaim go ndaingneofar é sin nuair a thiocfas ógánaigh Plougrescant anall go Cois Fharraige faoi Cháisc seo chugainn.

LÁRCHOISTE CLEAMHNAIS

I rith na míonna seo romhainn caithfear lárchoiste láidir cleamhnais a bhunú abhus má tá an rath le bheith ar an iarracht seo. Beidh grúpaí eile daoine ag teacht chugainne anall ar bhonn eagraithe i rith na bliana seo romhainn agus tugann sé seo an-deis dúinn cúram speisialta a dhéanamh de na nithe sin is mó a théann i bhfeidhm ar chuairteoirí - meas ar ár noidheacht chultúrtha féin, slacht agus maise a bheith ar bhailte, ar thránna agus ar shaoráidí poiblí ár gceantair féin, ord agus eagar a bheith ar imeachtaí siamsaíochta dúchasacha, agus áiseanna caitheamh aimsire agus siúlóidí dúlra a bheith forbartha. Is nithe iad sin a bhaineann leis an bpobal uilig agus le gach teaghlach sa phobal ar mian lena gceantar féin a chur chun cinn. Creidim go bhfuil an cleamhnas le Plougrescant ar cheann de na bealaí tábhachtacha a chuirfidh ar ár gcumas pobalbhród a chothú i measc gach aoisghrúpa sa cheantar. Níl an obair ach ina tús fós!

Leictreachas Chonamara Teo

Carna, Co. na Gaillimhe Fón Facs: 095-32283

**Tá fearais solas déanta as prás glan
á dtáirgiú againn in ár monarchan i gCarna**

Bíonn Siopa an Mhonarchain ar oscailt Luan - Aoine; 10 - 4